

Intervju sa fra Antonijom Tkalcem - sv. Franjo Asiški i ekologija (za Spectrum)

Ivan: Dragi fra Antonio, veliko mi je zadovoljstvo danas s tobom razgovarati o velikom svecu Crkve, sv. Franji. No, prije nego započnemo, možeš li nam se ukratko predstaviti?

- Pozdrav Ivane, moje ime je Antonio Tkalac. Kao što znaš, franjevac sam Hrvatske franjevačke provincije svetih Ćirila i Metoda. Trenutno živim u samostanu sv. Leopolda Bogdana Mandića u Dubravi, a rođen sam u Mičevcu u okolici Zagreba. Student sam treće godine na filozofsko-teološkom smjeru Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu i svećenički sam kandidat.

Ivan: Hvala ti na predstavljanju. Razmišljajući o sv. Franji iz Asiza i njegovom djelovanju, koje značenje, po tebi, ima sv. Franjo za Crkvu i svijet?

- Sv. Franjo iz Asiza je, po mojem mišljenju, jedan od najutjecajnijih svetaca u povijesti Crkve. Mislim da je postigao visoki stupanj savršenstva suobličujući se Gospodinu na poseban način te postao poticaj mnogima. To se vidi po prosjačkom redu koji je ustanovio, a koji se vrlo brzo umnožio i proširio po svem svijetu. Gdje god su franjevci, nastoje, po uzoru na Franju, biti sol zemlje prožimajući svijet evanđeoskim vrijednostima. Po njima se i danas obnavlja sjećanje na našega utemeljitelja. Pred Crkvom i svijetom je, po mojemu sudu, lik sveca koji je sav u znaku Krista, a poziva na savršenstvo evanđeoskih vrijednosti.

Ivan: Čitajući “Pjesmu stvorova” čiji je autor sv. Franjo Asiški, koju poveznicu pronalazimo s teologijom i može li ta pjesma biti ujedno i put-okaz samome smjeru teologije?

- Teologija je po svojoj definiciji govor o Bogu, a autor u ovoj pjesmi slavi Stvoritelja jer nam je dao stvorenja koja, svaka na svoj način, gov-

ore o Njemu. Također, imamo govor o posljednjim stvarima koje su jedna od važnijih tema teologije. Pjesma nas osobito podsjeća da su stvorenja medij komunikacije sa Svevišnjim te ističe neke njegove atribute kao što su pravednost i milosrđe. Mislim da je ova pjesma na poseban način usmjerena prema Bogu te, kada se pjeva ili čita, potiče čovjeka da se usmjeri njemu, a to je smisao teologije.

Ivan: “Pjesma stvorova” nam pokazuje Franjin duboki pogled na svijet i na Boga. Zadržimo se na pogledu prema svijetu. Kao vjernici, možemo li naučiti gledati na prirodu poput njega ili je to danas suvišan pogled koji je na neki način “zapeo u romantizmu” i zašto?

- Mislim da možemo mnogo naučiti radeći na sebi kao što je to i Franjo radio. Njegova duša je u trenutku pisanja pjesme bila toliko savršena, a pogled čist da je mogao vidjeti sve stvari u njihovom pravom svijetlu. Blago mu je bilo na nebu, a oko bistro te budući da je njegova duša blistala krepostima vidio je u stvarima neki vid Božje savršenosti koji je on već imao u sebi. Po mojem mišljenju, naš je serafski otac nazivao stvorenja braćom jer je s njima imao zajedničkog Oca – Stvoritelja. Ponekad ga se zbog toga i prisnosti s prirodom zna predstavljati kao romantičara. Romantizam bi podrazumijevao jake emocije koje imaju prednost nad sudom razuma, naglašavanje subjektivnog, odbacivanje ideje reda i slično. Po meni, Franjo emocije ne skriva, ali one su u službi razuma. Veličanje tjelesne smrti je savršen primjer. Nešto što je tijelu bolno i odbojno može se prihvatiti kao dobro samo iz perspektive vječnosti koju samo razum shvaća kao kategoriju. Nadalje, čovjek koji je utemeljio Crkveni red itekako prihvaća ideju reda. Objektivnost je u Pjesmi Stvorova toliko naglašena, a subjektivni doživljaj i plodovi mašte gotovo da i ne postoje. Franjo kao da je izbrisao samog sebe pred objektivnim istinama. Za mene, Franjo nije tek neki romantičar, već mistik duboke vjere prislan s prirodom i Bogom.

Ivan: Živimo u vremenu tehnološkog napretka, snažne industrijalizacije i sve većeg iskorištavanja prirode i njezinih resursa. Može li znanost naučiti

nešto novo iz “Pjesme stvorova” i to primjeniti kao praktično pravilo? Postoji li ozbiljna nužda da znanost nauči pogled “Pjesme stvorova”?

- Točno, broj stanovnika na svijetu u zadnjih stotinjak godina je uvelike narastao. Promijenio se način života, koriste se nove tehnologije i materijali što je u jednu ruku i dobro. Ali ono što zabrinjava je prisutna filozofija konzumerizma koja uzrokuje štetne posljedice na odnose među ljudima i s našim okolišem. Dovoljno nam je malo pogledati oko sebe i vidjet ćemo da postoji nužda za promjenom mentaliteta. Znanstvenici se iz Pjesme stvorova mogu učiti ispravnoj svrsi stvorova te tako upoznati njihovog prvog uzroka, a također mogu dobiti poticaj na vježbanje ekoloških kreposti: poniznosti, jednostavnosti, zahvalnosti, trijeznosti i umjerenosti. Što je zapravo i potrebno svim ljudima.

Ivan: Razmišljajući kroz ovaj razgovor o sv. Franji i njegovu odnosu prema svijetu, **ne možemo zaboraviti ili preskočiti tvoje osobno mišljenje o ljubavi sv. Franje prema stvorenjima. Što ona znači za tebe? Što bi želio poručiti svima onima koji će čitati ovaj razgovor?**

- Meni je najznakovitiji citat iz Prvog životopisa Tome Čelanskog koji kaže: „Sve je napokon stvorove nazivao braćom i sestrama i na izvrstan, drugima nepoznat način pronicao je u tajne stvorova oštrinom srca kao onaj koji je već ušao u slobodu slave sinova Božjih.“ Te riječi u meni pobuđuju udivljenje i potiču me na promjenu. Mislim da je Franjo u svojoj evanđeoskoj jednostavnosti stvarno bio radostan čovjek, a svima koji će ovo čitati želim Mir i Dobro!

Ivan: Dragi fra Antonio, od srca ti hvala na ovom divnom razgovoru. Želimo ti obilje Božjeg blagoslova i uspjeha u daljnjem akademskom radu i životu.

Intervju vodio: Ivan Rozić

